

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Partnerschappen

Kijken met een systemische bril naar water en klimaat

Maartje Wadman

Sarah Nasrawi

28-05-2026

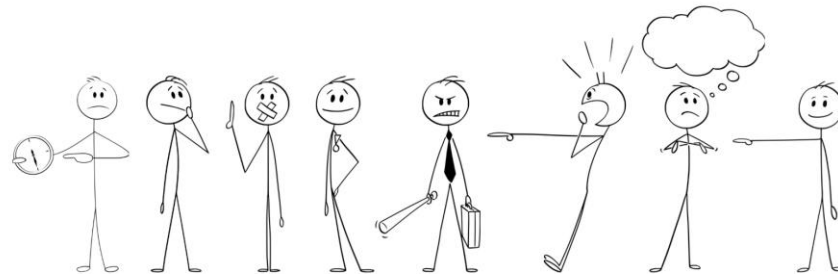

Introducties (en afkortingen)

- Wie zijn wij?
 - Maartje Wadman (IWRM)
 - Sarah Nasrawi (Diplomatie & WASH)
- Waar werken wij precies?
 - Ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ)
 - Directeur-generaal Internationale Samenwerking (DGIS)
 - Directie Inclusieve Groene Groei (IGG)
 - Internationaal beleid op de thema's energie, klimaat, **water**, voedselzekerheid, grondstoffen en de polaire gebieden

Ga erbij staan zoals hoe je je voelt vandaag.

Bij welke type organisatie werk je?

Wie zijn er allemaal een watermanager?

De hydrologische cyclus

- Water op aarde verdwijnt nooit echt, maar **verandert continu van plek en vorm**: verdamping, condensatie, neerslag en afstroming/infiltratie.
- Wie zit waar aan de knoppen?
 - (Blauw) "Echte" watermanagers
 - (Groen) Landbouw, stedelijke ontwikkeling, natuur, pastoralisten etc.
 - (Atmosferisch) Energie, transport, industrie, stedelijke ontwikkeling etc.

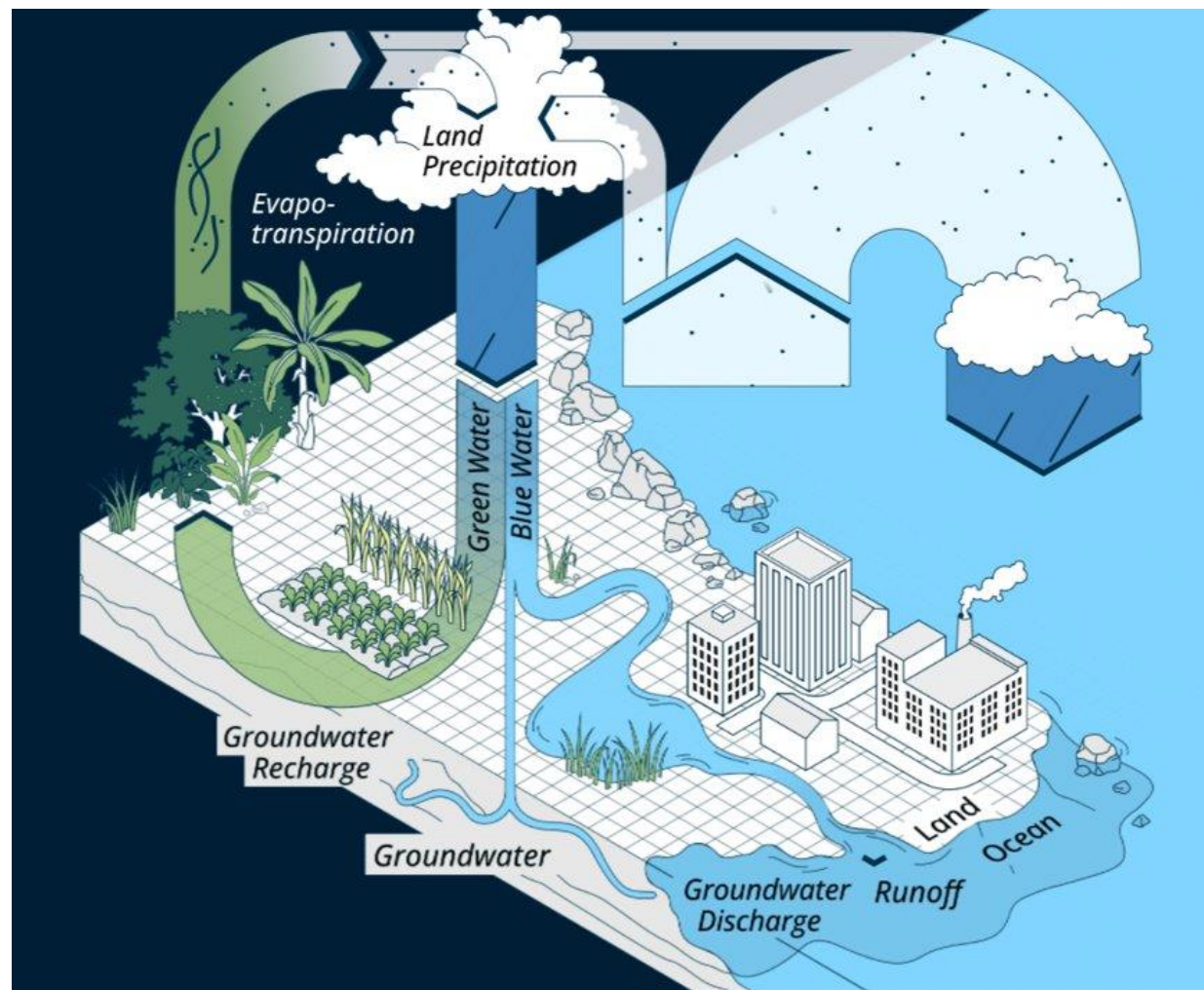
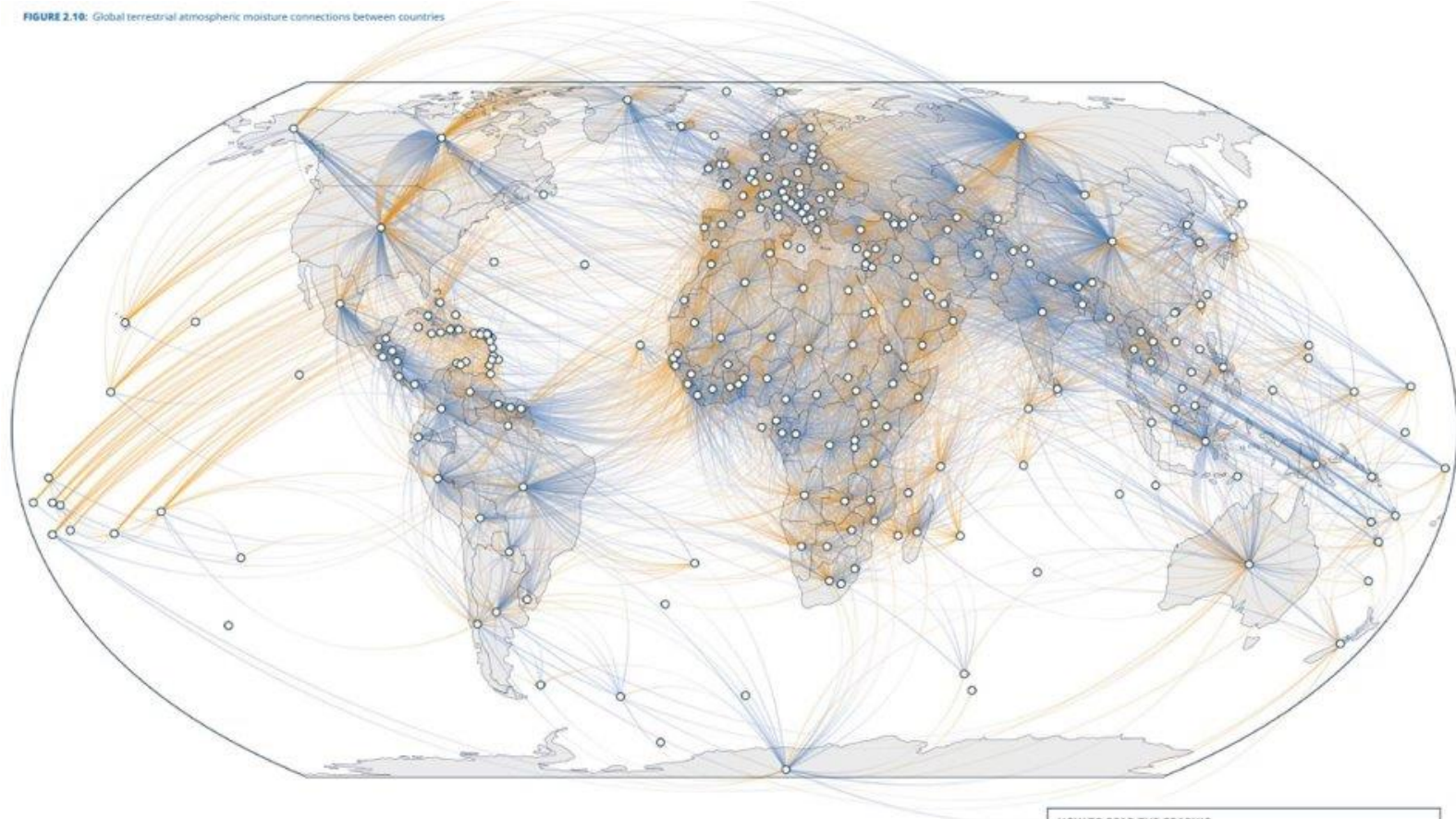

FIGURE 2.10: Global terrestrial atmospheric moisture connections between countries

Notes: Average annual terrestrial atmospheric moisture exchange between countries is depicted with flow arrows which begin as evaporation (shown in orange) in the source country and end as precipitation (shown in blue) in the sink country. Each country is represented in the flow network by a white dot at its centroid. Based on average annual flows over the periods 2008-2017. Source: GCEW based on data from De Pierro et al., 2024.

HOW TO READ THE GRAPHIC

Direction		Thickness*
	Evapotranspiration → Precipitation	15000 km ³ per year
		0.1km ³ per year
		*flows under 0.1km ³ not shown

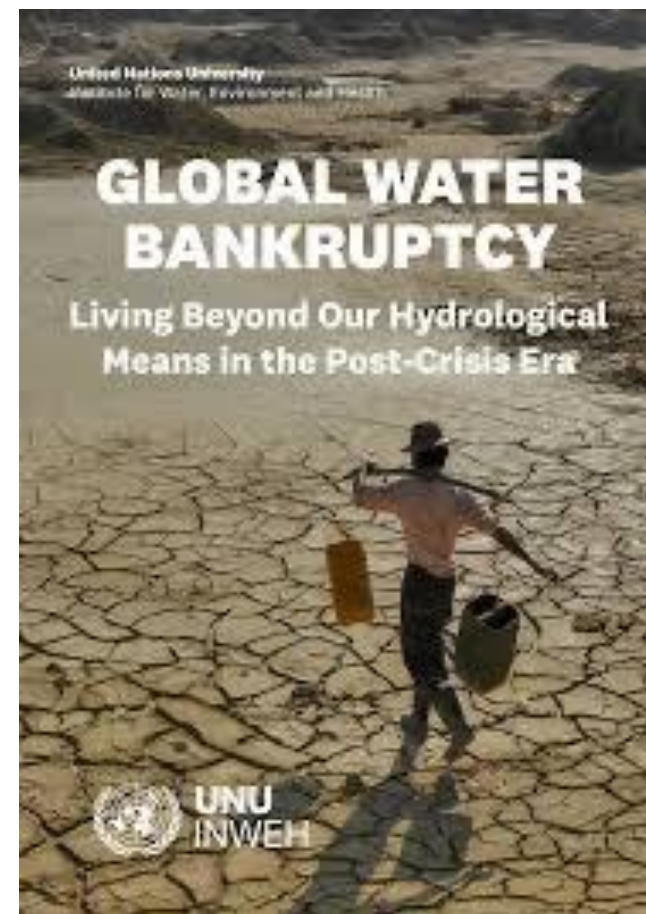
De hydrologische cyclus onder druk

- Een warmere atmosfeer kan meer waterdamp vasthouden. Daardoor zien we steeds vaker **extremen in neerslag**.
- Waterkringloop <--> Klimaatverandering.
- Water verbindt klimaat, natuur, economie en gezondheid, en dus is **het beschermen van een stabiele hydrologische cyclus essentieel**.
- Klimaatmitigatie en -adaptatie kan dus ook vaak via water.

- De aarde heeft dus geen **watertekorten**, maar problemen met vervuiling, verdeling en beschikbaarheid.
- “Te veel, te vies, te weinig” is dus niet de kern van de watercrisis, maar juist de gevolgen van een **verstoorde hydrologische cyclus**.
- Zelfs wordt er nu gesproken over **global water bankruptcy**.
- Hoe kunnen we ‘water-bankroet’ zijn, als het nooit echt opraakt?

Voorbeelden van systeembenadering en thema-integratie in ons werk

Breakout sessie

Aan de hand van een casus (verstoorde watercyclus) gaan jullie op zoek naar partnerschappen. Binnen, en buiten, je groepje.

Beantwoord in jullie groep de volgende vragen:

1. Introductieronde: stel jezelf voor aan de groep, en vanuit welke rol/organisatie je vandaag aanwezig bent.
2. Als je kijkt naar deze casus, waar in de cyclus zou jouw organisatie het verschil kunnen maken? En hoe?
3. Kijk nu naar de partners op papier. Wie hebben jullie nog meer nodig? Denk aan alle mogelijke partners (juist ook buiten de milieu-bubbel).
4. (Bonusvraag: hoe zou je deze verschillende partners bij elkaar kunnen krijgen?)

Terugkoppeling

Wie heeft (inspiratie voor) een nieuw partnerschap gevonden binnen hun eigen groepje?

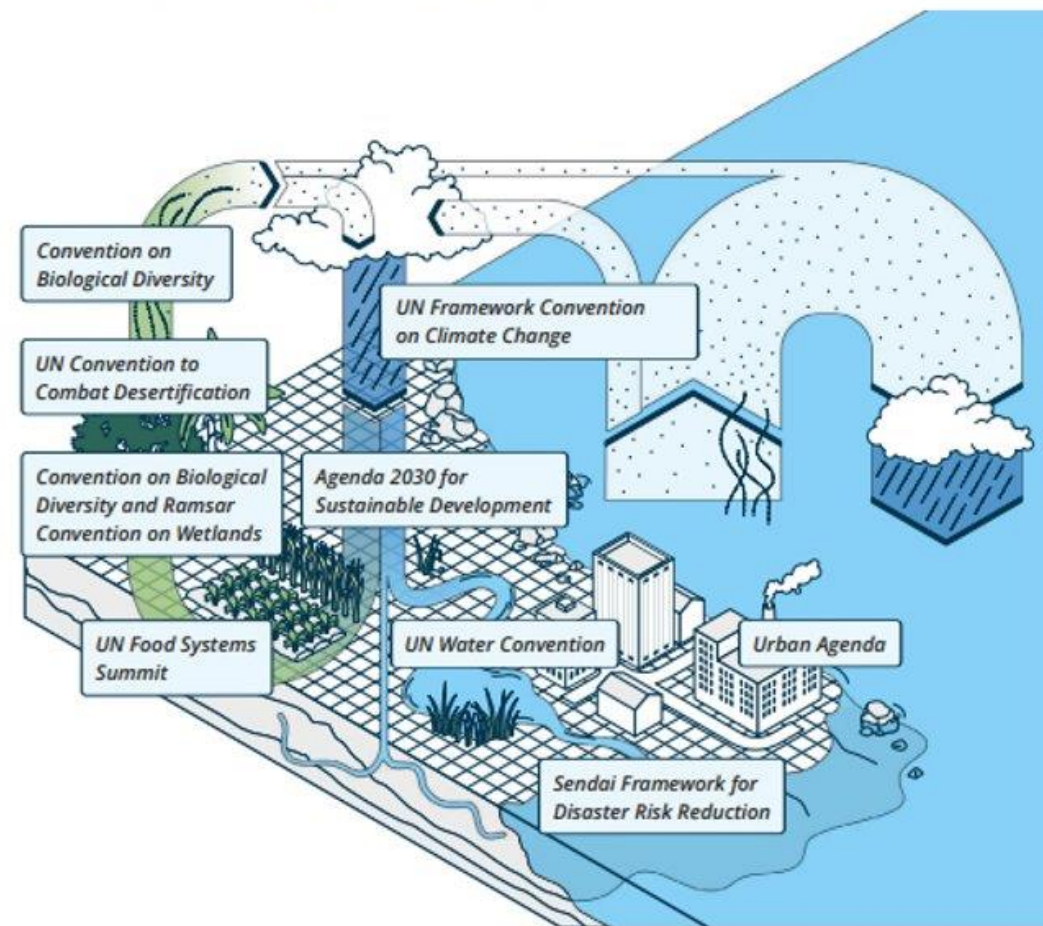
Wie hebben jullie in de casus betrokken van 'buiten de bubbel', waarvan je denkt dat geen ander groepje die heeft bedacht? Wie zijn dat, en waarom?

De weg naar water

- High-Level Political Forum (HLPF) (SDG6) in New York, de Verenigde Staten - 7-15 jul
- UNCCD COP17 (verwoestijning) in Ulaanbaatar, Mongolië - 17-28 aug
- UNCBD COP17 (biodiversiteit) in Yerevan, Armenië - 13-30 okt
- UNFCCC COP31 (klimaat) in Antalya, Turkije - 9-20 nov
- VN Waterconferentie 2026 in Abu Dhabi, VAE - 8-10 dec

FIGURE 10.2: UN agendas and the stages of the hydrological cycle

Note: The hydrological cycle and its fragmented representation across UN agendas are an opportunity to (1) strengthen water as an organising principle, (2) set a UN agenda across agencies and agendas, and (3) build a global water pact.